

▣ Výpočet základnej sadzby tarifnej odmeny v konaní o incidenčnej žalobe

§ 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

Konanie o tzv. incidenčnej žalobe je z hľadiska určenia výšky súdneho poplatku zo žaloby určovacím sporom s jednotnou výškou súdneho poplatku bez ohľadu na výšku pohľadávky, určenie pravosti ktorej je predmetom konania. Preto aj z hľadiska určenia výšky tarifnej odmeny treba vychádzať z rovnakého princípu, takže žalobcovi patrí náhrada trov konania ako v určovacom spore s neoceniteľnou hodnotou veci.

(uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. novembra 2007, sp. zn. 4 Obo 287/2006)

▣ Tarifná hodnota v konaní podľa antidiskriminačného zákona

§ 137 OSP; § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

Ak ide o spor podľa zákona č. 365/2004 Z. z., v ktorom sa žalobca domáha ospravedlnenia a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, v takomto spore ide o príslušné imateriálne hodnoty (najmä dôstojnosť, spoločenskú vážnosť alebo spoločenské uplatnenie), ktoré nie je možné vyjadriť v peniazoch. Ak sa žalobou uplatňujú podľa tohto zákona (§ 9) právne prostriedky, ide o zjavnú zhodu s tými, aké sú v spore o ochranu osobnosti (§ 13 OZ), preto nie je žiadny racionálny dôvod, pre ktorý by práve tento druh vecí nemal byť rozhodujúcim pri určení tarifnej hodnoty aj v tomto prípade; treba preto (obdobne) aplikovať § 10 ods. 8 vyhlášky. Podľa tohto ustanovenia vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka, vo veciach ochrany podľa predpisov o masovokomunikačných prostriedkoch, vo veciach ochrany osobných údajov alebo vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva je tarifnou hodnotou 1 000 eur, ak sa nežiada náhrada nemajetkovej ujmy, a 2 000 eur, ak sa žiada náhrada nemajetkovej ujmy.

(uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14. novembra 2013, sp. zn. 1 Cdo 13/2012, R 146/2014)

📖 Neoceniteľnosť práva na určenie neúčinnosti právneho úkonu

§ 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.; § 15 ods. 1 ZKV; § 57 a nasl. ZKR;
§ 42a OZ

Ak predmetom konania je určenie neúčinnosti právneho úkonu podľa § 15 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní, hodnotu tohto práva nie je možné vyjadriť v peniazoch, aj keď súčasťou tohto práva je vrátenie majetku, o ktorý bol dlžník právnym úkonom ukrátený.

(uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14. decembra 2011, sp. zn. 5 Obo 32/2010)

Z odôvodnenia:

Odvolačný súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne rozhodol o náhrade trov konania podľa zásady úspechu v zmysle § 142 ods. 1 OSP, pričom ich aj správne vyčíslil. Predmetom konania je určenie neúčinnosti právneho úkonu podľa § 15 ods. ZKV. Hodnotu tohto práva nie je možné vyjadriť v peniazoch, aj keď súčasťou tohto práva je vrátenie majetku, o ktorý bol dlžník právnym úkonom ukrátený, alebo ak to nie je možné, vydanie peňažnej náhrady. Síce peňažná náhrada, o ktorú sa žalobca v žalobe domáha, je vyčíslená v peniazoch, ale cieľom a podstatou sporu je určenie neúčinnosti právneho úkonu, ktorý ukrátil konkurzných veriteľov dlžníka. Preto základ tarifnej odmeny za úkony právnej služby v danom konaní sa určí podľa § 13 ods. 6 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 163/2002 Z. z. a § 11 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z.

📖 Neoceniteľnosť práva na určenie neúčinnosti právneho úkonu

§ 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.; § 15 ods. 1 ZKV; § 57 a nasl. ZKR;
§ 42a OZ

Hodnotu predmetu v konaní o určenie neúčinnosti právneho úkonu nemožno vyjadriť v peniazoch. Aj keby bolo podanie tohto návrhu jedným z viacerých procesných prostriedkov, ktorými navrhovateľ sleduje dosiahnutie takého konečného cieľa, ktorý je vyjadriteľný v peniazoch, nemožno prehliadať, že návrhom na určenie neúčinnosti právneho úkonu sa má (a môže) iba odstrániť existujúca právna neistota v otázke týkajúcej sa jednej stránky právneho úkonu (v otázke jeho účinnosti alebo neúčinnosti);

**podaným návrhom navrhovateľa sa teda nemá (a ani nemôže) priamo pri-
znať právo, hodnota ktorého je vyjadriteľná v peniazoch.**

(uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21. októbra 2010, sp. zn. 3 M Cdo 9/2009)

Základná sadzba tarifnej odmeny pri negatívnej žalobe

§ 80 písm. b) OSP; § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

Účelom negatívnej žaloby [§ 80 písm. b) OSP] je ochrana existujúcich práv vlastníka alebo oprávneného držiteľa veci voči neoprávneným zásahom zo strany iných subjektov. Rozhodnutie o takomto návrhu neustanovuje nič o právnom vzťahu či práve k danej veci. Jeho predmetom je posúdenie zákonnosti a oprávnenosti namietaného zásahu do existujúcich práv a uloženie povinnosti zdržať sa ho. Je to práve tento zásah, ktorý je vlastným predmetom sporu, a teda nesie „hodnotu“ rozhodujúcu pre výpočet či už súdneho poplatku, alebo odmeny advokáta. Zásah ako taký však nie je oceniteľný v peniazoch. Preto základnú sadzbu tarifnej odmeny treba určiť podľa § 13 ods. 6 vyhlášky č. 163/2002 Z. z. a § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

(uznesenie Najvyššieho súdu SR z 29. júla 2010, sp. zn. 2 M Cdo 8/2009)

Réžijný paušál a zastupovanie viacerých klientov

§ 151 ods. 5 OSP; § 13 ods. 2 a 3, § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.

Réžijný paušál v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. patrí za jednotlivé úkony právnej služby bez ohľadu na to, koľko klientov advokát zastupuje, nakoľko pri zastupovaní viacerých osôb v zmysle § 13 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. ide o spoločné úkony, a preto náhrada režijného paušálu sa nenásobí počtom klientov ani neznižuje o 20 %, resp. od 1. 6. 2010 o 50 %.

(uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. augusta 2010, sp. zn. 5Sžo/205/2010)

Výpočet odmeny za právne zastúpenie v prípade eventuálneho petitu

§ 142 OSP; vyhláška č. 655/2004 Z. z.

V prípade eventuálneho petitu je pre výpočet paušálnej odmeny za právne zastúpenie potrebné vychádzať len z nároku, ktorý je v konaní uplatnený ako základný, a nie z nároku, ktorý je požadovaný len eventuálne.

(uznesenie Vrchného súdu v Prahe z 17. júna 2008, sp. zn. 5 Cmo 158/2008)

3.4 Náhrada trov konania v prípade zastavenia konania a zámene účastníkov (§ 146 OSP)

☞ Späťvzatie návrhu a zavinenie zastavenia konania

§ 96, § 146 ods. 2 OSP

Ak navrhovateľ vezme návrh späť a nejde o prípad podľa § 146 ods. 2 druhá veta OSP, z procesného hľadiska zásadne platí, že zaviniť zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť odporcovi trovy konania.

(uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. októbra 1992, sp. zn. 2 Obo 183/1992, R 49/1993)

☞ Späťvzatie návrhu a zavinenie zastavenia konania

§ 96, § 146 ods. 2 OSP

Pri použití ustanovenia § 146 ods. 2 prvej vety OSP treba otázku, či účastník konania zaviniť, že konanie muselo byť zastavené, posudzovať podľa procesného výsledku.

Z procesného hľadiska je navrhovateľovým zavinením na zastavení konania späťvzatie návrhu. Úvahy o tom, či si navrhovateľ bol alebo mohol byť vedomý bezdôvodnosti svojho návrhu na začatie konania, sú z hľadiska použitia citovaného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku bezpredmetné. Rovnako nemôže obstať ani argumentácia o tom, že žalovaný mal uvažovať o tom, či právne zastúpenie advokátom je alebo nie je zbytočné so zreteľom na nádej navrhovateľa na úspech vo veci.

(rozsudok Najvyššieho súdu ČSR z 26. februára 1982, sp. zn. 3 Cz 14/1982)

☞ Vplyv nezaplatenia súdneho poplatku za návrh na rozhodnutie o trovách konania odporcu pri čiastočnom späťvzatí návrhu

§ 96, § 146 ods. 2 OSP; § 10 ZSP

Ak súd v časti zastaví konanie na základe späťvzatia žaloby, rozhodne o náhrade trov konania v tejto časti podľa § 146 ods. 2 OSP. Nezaplatenie súdneho poplatku nemá vplyv na rozhodnutie o náhrade trov konania.

(uznesenie Najvyššieho súdu SR z 30. mája 1995, sp. zn. 3 Obo 180/95, R 72/1995)

Z odôvodnenia:

Treba prisvedčiť žalobcovi, že súd mal konanie zastaviť pre nezaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. (*teraz § 10 ods. 1 cit. zákona – pozn. autora*). Táto okolnosť však nemá vplyv na rozhodnutie o náhrade trov konania. Ustanovenie § 146 ods. 2 OSP nešpecifikuje, pre ktoré prípady zastavenia konania ho treba aplikovať. Uvádza, že v prípade „zastavenia konania“, sa vzťahuje aj na prípad zastavenia pre nezaplatenie súdneho poplatku. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR je preto z hľadiska náhrady trov konania irelevantné, prečo došlo k zastaveniu konania, relevantné je iba to, že k zastaveniu konania došlo. V danom prípade žalovaná pohľadávka žalobcu bola čiastočne vyrovnaná 15. februára 1994, žaloba bola podaná 15. apríla 1994, teda dva mesiace po zaplatení a započítaní pohľadávky do výšky 1 051 200 Sk. Z uvedeného vyplýva, že žaloba bola podaná v časti bezdôvodne a žalobca zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť. Ak žalovaný nezaviniť, že žalobca čiastočne vzal žalobu späť a súd v časti späťvzatia konanie zastavil, pričom mal konanie zastaviť pre nezaplatenie súdneho poplatku, žalobca je povinný nahradiť žalovanému pomerné trovy konania. Správne preto prvostupňový súd zaviazal žalobcu na náhradu trov konania. Bolo by nesprávne, aby žalovaný znášal trovy konania len preto, že žalobca podal žalobu na neexistujúcu pohľadávku, aj keď žalobu v časti vzal späť a nezaplatil súdny poplatok.

Náhrada trov konania v prípade zastavenia konania

§ 146 OSP

Ustanovenie § 146 ods. 1 OSP upravuje prípady, keď konajúci súd neprizná žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania voči inému účastníkovi konania. Podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP takto súd postupuje aj v prípade, ak je konanie zastavené.

Ustanovenie o náhrade trov konania, ktoré bolo zastavené, nie je pritom obmedzené na určité konania či dôvody zastavenia. Platí pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené.

V prípade zastavenia konania tak všeobecne platí, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Z tejto všeobecnej zásady existujú dve výnimky, a to jednak v prípade, ak niektorý z účastníkov zaviniť, že sa konanie muselo zastaviť podľa § 146 ods. 2 prvá veta OSP, pričom platí, že ak navrhovateľ vezme návrh späť a nejde o prípad podľa § 146 ods. 2 druhá veta, a teda nevzal návrh späť v dôsledku odporcu, z procesného hľadiska platí, že

4. ZAVINENIE VZNIKU TROV KONANIA (§ 147 OSP)

- ☞ Rozhodovanie o trovách konania mimo rozhodnutia, ktorým sa konanie končí

§ 147, § 151 ods. 1 OSP

O povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Z významu slova „spravidla“ možno vyvodiť, že v niektorých prípadoch možno o trovách konania rozhodnúť aj mimo rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Pred rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, možno rozhodnúť vtedy, ak nie je rozhodnutie o trovách konania závislé na výsledku konania. Bude to najmä v prípadoch, v ktorých pôjde o aplikáciu § 147 OSP.

(Zborník stanovísk, správ o rozhodovaní súdov a súdnych rozhodnutí Najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR 1970 - 1983, č. IV, r. 1986, s. 382)

- ☞ Zavinenie vzniku trov advokátom nereagovaním na výzvu súdu

§ 104 ods. 2, § 147 ods. 1 OSP

Ak je dovolanie podpísané len zástupcom dovolateľa na základe plnej moci, ktorý ani napriek opatreniu súdu podľa § 104 ods. 2 prvej vety OSP urobenému vo vzťahu k nemu, toto zastúpenie nedoložil, najvyšší súd dovolacie konanie podľa § 104 ods. 2 tretej vety OSP zastaví. Ak súd z uvedeného dôvodu konanie zastaví, je osobou, ktorá z procesného hľadiska zavinila zastavenie konania, zástupca účastníka, ktorému možno v zmysle § 147 ods. 1 OSP uložiť, aby uhradil trovy konania, ktoré by bez jeho zavinenia nevznikli (k tomu porovnaj uznesenie Nejvyššího soudu České republiky z 29. augusta 2002, sp. zn. 29 Odo 733/2001, uverejnené v Sbírcce soudních rozhodnutí a stanovísk, 2003, pod č. 30).

(uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 26. januára 2011, sp. zn. 22 Cdo 462/2009)